

7/27 223⁽⁴⁾ Ngaka O indexed vs. Naoq; 1
 8/20 pp. 1-26 11p. 19/- 28/39 26 De Hoop 994
 2 MAR 1939 Tuijnplaat.
 K32/27. 12/2/39

s.223 Medicinal practices, doctors and divination, Marapyane

Ngaka tse di mone ke tsa banna fela
 E njae e bareng Mphwe mokhotlo
 o tseba xo theya motse le xo alafa
 malwetzi a meloko. O tseba di thlare
 tse di ntsi mato, le tsa xo alafa bana
 Bongaka ba makhona ke ko bo
 tswaxo xo thakelwaxo, byale ka
 mphwe Rantlaxwe e ke e lengata
 kwa thlathlanele kwa Marula.
 Bongaka ka bo rutwe bana kamoo
 xo rutwa o ke mo la pereng. Ngaka
 kapa motho e rutwa bongaka ka
 motho o tsa fela, xe a feditse tsa enwe
 xomme a sa batla xo ruta mato
 a ka sepela, a ga nsole, a yo dirisa
 le ngaka e gogetsang ka matla
 xe motho a ntsa bongaka o
 nthia fonda tse supa kapa kono
 ka seole-xole. O rutwa maina a
 di thlare tsa xo alafa, xe monwe
 wa xaxwe a yo epra sethlare o
 sepela ke le yena, xomme monwe
 wa xaxwe o ta mmonthsa di thlare
 a mollele maina a tona.

K32/27

223

Ngaka II

K32/27

nonna ea rutwang bongaka o éla
 sedi, xe ngaka e nusa medi le
 xo e thakantša. Na lebaka le
 lengwe ngaka e romela morutwa
 wa yona xo go alafa balwetši
 ba motšo ya kwalang. motšo o
 ithuta bongaka xo fihlile a
 itumela itumela. Tse o tseba
 ditirô tsothe le ditlhare ka-
 motša. Na tumeli ya sesotho xe
 ngaka e ka alafa motšo a lwale,
 xomme a fela. Xe yona ngaka
 ya mathhontše. Dingaka tsa
 sesotho xa di na le^hkotlana la
 tšona. Engwe ke ngaka ho uwe
 e tše. Dingaka tsa mono xa di
 rwale di^hola, byale. Na tša
 mathhantšane. O ka xwetša e
 tuele tšebela molaleng, le naka
 la tšai, le serukolô. Xa diapara
 ditsiba, byale. Na ngaka tša kwale,
 tse beng di apara ditsiba tša
 phuti.

223

Ngaka

K32/27

III

Ngaka e humana dinyeranyere
 le dithekela ka xo di rêka.
 ngakeng tse dingwe. Xe e le
 ngaka e tsebang kudu, xe e
 timeletswe ke thekela e ngwe, e
 tseba. Ho itirela yona, e tseya
 thlako ya kxomo e dire thlako
 e ngwe. Tse ntsi ngaka tsa Sesothu
 di laola ka taola, tse ba di
 filwena ke bo-papabona, xe bo
 ra bona e be e le dingaka, ke
 lefa la bona. Xe ngaka e seina
 dithekela o tshuta ka tsangaka
 e monyang. Xe a di tseba o
 swanela xo ithekela tsa xaxwe
 xo tse ding dingaka, kapa a yo
 putha marapo a seatla sa
 tswenê, tau le malope a thaka,
 le a kudu le dinaka tsa
 hou le kopa tsa Lewatle, a tise
 mo ngakeng ya xaxwe, e fla mo
 direla yona le ka thlako tsa
 kxomo.

223

Practice

I K32/27

S. naoa⁴
De Hoop 994,
Tuinplaats.

Ngaka e ithuta se xo rata yona
 le se motno a batla bongaka, xa
 swenywê ke selô, a na ya kae le
 kae, a go ithuta bongaka bya
 xaxwê, mo huteng ope le ope wa motno
 mothô, a na rutwa se a ~~hwere~~ sa
 xaxwê. Ngaka ya 'manatonthe e
 a latwa, xa e bapatse na di thlare
 na yona. Ngaka se xo bitswa, se
 xona kolwetsi mo xongwê. Ngaka e
 na nna ya bitswa kae le kae,
 le metseng ya di xosi, e na ya
 byale na Mankalepe ngaka ya ~~na~~^{na}
 Mfathla e sweteng Tsiditane.
 E kile ya bitswa ke Xosi ya
~~na~~ Seabe, xo ho e swarêla ~~metse~~
 xomme ile xona ya theya motse.
 Xosi a e supisa pholo e nthô e
 kholo. Mankalepe a itumêla.
 E be ele ngaka ya xo ~~swaramete~~
 le xo foka matumô a ntwa ~~na~~^{na}
 Mfathla ~~na~~ Mailla. Se ngaka e
 bitswa, xa e kope selô le xo
 botisa na kolwetsi xa e botsisi.

223 Practice II

K32/27

Ngaka ya ^Ssesotho. e ^Kxona xo
 bolèla seo motho a thileng na sōna.
 ngaka xa e bolellwē, wa e bolèlla
 o tseke xa se ngaka ya selō.

Pele e hōxa ngaka xo ya ^Koo, e
 bitswang. E tšea marapō, e
 laole pele, e ^Kxone e xwala ^Kxetsi
 e sepela. Ngaka e thlathlobaka
 marapō fela, xa e sware molwetši
 ka seatha. E thlathlobela motho
 na mo hung kapa lapeng. E
^Kxona xo thlathloba na bošente
 mantšiboya fela xa e ^Kxone xo
 laola mošesane o moxolo. Xe e
 thlathloba molwetši, batswadi ba
 swanela xo ba xona, e seng bana.
 Ngaka ya mnete. xa e thikele, le
 xe batho fela ba na ba xona.

Pele ngaka o n^hka kapa e p^holla
 ditaola, ba xa ko molwetši ba n^hka
^Kxoxo kapa 2/6 kapa 1' xone ba
 fa thole ditaola tše. molwetši se
 a fodile kapa a sa fōla. Pele ^Ko
 batlika maxonolla thokela a ^{10'}le^hona

223

Practici III

K32/27

Kapa maxolla thekela a rhu. ngaha
 tse dingwe maxolla thekela a tona
 ke pondo. se bolweti bole boisa
 mothampe ngaha, e xopela
 Xongwana Kapa rhu tse pedi.
 Se bolweti e le bo koso kudu,
 ngaha e xopela Xomo e kolo.
 Leta e swara motse Kapantho, e
 xopela Xomo e kolo. mediro
 ya ngaha kamoka e tipisa
 wa Xomo, se e o tla tswitse
 madi ke Xomo, se e o alafile
 boloi ke Xomp. Ngaha tsa Kapano
 se o seira Xomo, di xopela
 pondo tse tharo. se ngaha e batla
 tefa ya yona, ea e swangwe.
 Se o tsebana le ngaha boe, e tse
 dumella xo tefa thchêlê e ergwe,
 e ngwe wa e batlêla. ngaha ea
 dia / tswaêla xo isa motho Xotla
 fêla se motho a xana xo e patela,
 e xona xo buetsa motho
 bolweti ba xaxwe; Kapa e xo
 dire sethêla fêla.

223

I

K32/27

S. na oa
De Hoop 99H. 1
Tuinplaats.Tawolo

Xe batho ba rata, so tseba ka
 bolwetzi, so bitsewa ngaha.
 ngaha e tla le marapô e laole
 Tse dingwe dingaka di laola
 bolwetzi ka mlaho tse tse, tse
 dingwe di laola na marapô a
 mantzi, tse dingwe di laola
 ka meeki, tse dingwe ka palla.
 Dingaka di tsa marapô, a tse
 malope, thlako tsa kromo, rapô la
 tau, kotokê ya nana, tse, dikhopa
 tsa kôa lewalle, rapô la phiri,
 le la khudu. Ditao la tsa
 sesotho ka di ditwe na xoswana.
 Le mabyana a xona ditaeleng.
 Xe bare di wele mpharajara
 so-thwe supa taba.
 Xe bare di wele mothlakola
 so-thwe di supa mferere
 wa xonô e tel. Byale thlako
 e ba xeng malope, xe e wele ka
 thlakore bare e supa boloi, le
 mabyana xe wele bare ke
 so supa boloi.

Tawole

223

II

K32/27

8

Kapô la mono wa tau xe le
 erne, le supa lenaba la motho,
 xe le wele ka tlakore, lenaba
 le tla thlolwa. Ntloke xe e me
 e ga xo wêna, e supa mlói
 Xona mo ditlating xo na le
 tse xo thweng, motimo wa serina
 le motimi wa sesadi. Xe motimo
 ye e xo etile tse pele, o laolwa
 ke ngaka, ngaka e tla xo
 botsa xore motimo ke xore moya
 ga barolo-xolo ena le wêna.
 Tsôna tse le tsôna di dirilwe
 ka marapô. Xe ngaka e
 xaša ditatla mo fase, pele o
 tla di xêta ka maina a tsôna.
 xe tloxa fa, o tla xo tlathollêla
 seo di se buang, xe o setse o
 ntšitse Sheleng koba Sheleng
 le sôka. ngaka ga seromo xa e
 aware molwetzi na scatta, e
 bolêlwa ke ditatla tse. Xe
 molwetzi a tla hwa, o tla kôna ka
 ditatla di kobokane, are kolwetzi ko

223 awolo

III

K32/27

9

bo bokoto-kudu, marapô a
 f. bile a rxona xo tsekisa
 ngaha se thlare sa xo alafa.
 Xapê marapô a rxona xo xo
 .bota ya xo bolayang le se se
 tla xo. Xe o loilwê re^mmina
 phuti, ngaha e tla bona
 na rapô la phuti e eteditse
 makyana pele, wêna o atlarêla.
 Byale ngaha e tla re a filwê re
^mmina phuti sejeso, xa e tseke
 xo bolêla ina la moloi na
 marapô. Xe o loilwê, o sa
 lixonexe xa alafya, ngaha e
 swanela xa xo tsetxola. Kapa
 tse dingwê dingaka di tla xo
 apeya na ditthlare, o tla kwa
 bollô jêla, cupya o na se tlose
 le thalô. Xe o tloxa le thalô
 ngaha e tseka xose ke mte
 o loilwê motho. Byale o tla
 tshatshela thlare sa meleno, pele
 e mo itolle f mmele, e mo fote
 na ditthlare tsa yona.

223 K32/27 2/3/39 - 2 MAR 1939 10
 molwetsi ka se xolo-xolo

xe xo alajja molwetsi ke ngaka. Ngaka e be e tla mo molwetsing xe e biditswe. Xo romelwa monna xo e laka, xe monna yo a fithla pele ngaka e tloxa. e ntsa dithebela tsa marapho a ditswenē, ditau, le dipudi le ditlakō tsa khomo le dikhōpa tsa dikhudu, a laole tšela, xore a bonese xe a tla sefela bosc. xe a fithla molwetsing, papaxwē molotswi o tla mo isa xo molwetsi, a boelle ngaka xore xa a tsebe xore ngwana, o thlomile byang. Byale ngaka e tla ntsa moraba wa thšipa wa xo olla dithebela, a o šikinye a tsolle fase. A re nte^h sutlwe sejang ngwana, ngwana diriteng. xe e laola ngwana o dutse lexoxong, a namile maot o xore dithebela di bolele kolwetsi. xe a robetse xa di tšone xo šupa. Byale ngaka e tla xo xaša ditkōla tšare "mm" e di lebeletse, e re di wēle mfarafaru. E boele e di tseye, e boelle Raxwē ngwana

K32/27

xore a diyathlolle ka sengwe. Byale
 Papaxwê molwetsi o tla ntsa Shelleny
 Kapa masheleng a ma bedi Kapa a
 supe Kxoro. Ngaka etla xasa ditaola
 xapê e e mm' xa keve botse bolwetsi
 ngwana wâ owa lwala. Di wê fase
 wa di rêtê di thêbêla ka maina a tšona
 are di wete. fela 'samoxero xa se
 Kxole se makulong a pitâ. Ngwanayo
 u bolawa ke malomaxwê. Ngwana o
 xatile madi, a tšena ka leotô. Lenaka
 la madi seleuwê le supya ke thêbêla yê;
 le batlele ngwana yo banna xo bolêla
 ngaka. Byale papaxwê ngwana o tla
 bolêlla mosadi, mosadi are ke utlwite
 wêna bolêlla ngaka xore, ene e kanna
 ya le ka bolwetsi byô. Byale monna o
 tla bexêla ngaka are tatswadi ba
 ngwana bare o re o ka le Kisa, xo
 alafa. Ngaka byale etla batla
 maxonella thobêla a nku, batla
 malla nku. Byale ngaka e xase
 ditaola la boraro xo di robatsa le xo
 Kopa reina la sethlare xo tšona.

223

molwetsi

12

III

K32/27

Thōbēla tša xo šupa boloi, e le
 rapō la tau la letōxō (paw) or
 finger; engwē e le rapō lamalōpē
 a'thaba. Xe thēbēla tše di émé
 xe di wišitswē fase, di šupa
 bonaba (Kotši) bya batho.
 Ngaka byale e tla ntša moitolla
 (sethlare) e o apee, e le mola sēbēla
 sethlare, a tšee sēditsē sa xaxwē sa
 bonyaka a se loke moitollengwō o
 thlakeng le meetse a belang, a xasē
 molwētšē yō a apodisitsweng di-
 tšwalō. Eupya molwētšē a kwē
 bōllō fōla a sēke a tlōxa letlalō.
 Xe e feditse ngaka e le tšee
 sethlare sē (serōkōlō sē tlakantswē
 le maimo o moxolo le makūra a
 nku) le nne le thōbē leoto la
 molwētšē ka sōna. Sa madi se šī
 ke mathuba difala o thlakane le
 makōra tšothle, le nne le se apec
 pele le apee aipitsā, ka xore dipitsā
 di ka se xaka, ša sēre ša xōria xo alafa

223 molwetsi

IV

13

K2/27

Ngaka ere molwetsi a se apee ka morifana xabedi ka letsatsi. E sa boelle molwetsi xore a nwe se se kana kang. Byale ngaka e tia bolella baoki ba molwetsi xore ba pake lepakó (pole) monyako xore batso fela ba sethe ba tšena ka xore maoto a ba bangwe a boima (ke xore ba bangwe ke baloi, ba tla ba tlilo xatella molwetsi, ba itloditse (smeared) moxato boxatong ba maoto (soles of their feet) xo hohokletsá (or kokobetša) molwetsi. Molwetsi a feyana ka lešelešele (soft porridge) la botsoe bamabele fela. Xe a fodile papaxwe a yo motšomē, a nama ya mutla kapa a belaelwe kōkō (fowl) xe e le xona. Byale se ngwana a fodile, papaxwe o bitša ngaka a o supoetse ya dinaka ke xomo mmu-wo (a cattle). A boene ngaka xore molimo ore file marapiē (the sick is cured). Oke a^{sa}lwale bolwetsi ba mohasāana ngwana yo. mohasāana = God in English.

223 molwetsi

S. naaa
De Hoop 99H
Tuinplaat

14

V

K32/27

molwetsi o be a robatswa Kxaufi le
mollô. Barolo xolo ba^{re} mollô ke
sethlatse o wa sidila, ba^{re} o sidila
molwetsi. Baaki ba xaxwe^{re} ba ye
Kxonyeng xo tukisetša molwetsi
bošiu, ka xore ba be^{re} tsebe
lebone. ba boneša ka byanyefala
xe ba batta selô ntlong. Baaki ba
be ba tšosa molwetsi ba mo
thekre^{re} lebotong xore a nne a
ithsidile mōkōkōtō (back-bone). Xe
mantsiboya molwetsi a robala o be a
sidilwa mōkōkōtō le maoto ka
diatla, xe molwetsi a be a lwala
thaka. Ka xo dira byale ba^{re} ba
thuba madi (stimulate circulation of blood)
a emeng, xore mesifa (muscles) e
emeng e siane pila. Xe bošiu bo bongwe
molwetsi a letše a fisa tudu, mošimane
o mmathela (run) xo bitša / ngaka yela^{re}
(ya ngaka). Byale ngaka e tla mošinya
mesongkwane (medicine) a fufutše (boil)
xapê, a be o fole. Xe a fole ngaka e re badimo
ba mo re athloletšê.

223 Tirisô ~~20~~ 2/3/39 2 MAR 1939 K32/27 15
 172070 se re tla re o tseba
 e di thobela, se a di folla a ka
 xo botse xore o hile ka dipe xo
 yêna. 72gaka e bôna ha lewôla
 marapô xore o lla kae. se ba
 ba dira ditaola ba xobokanya
 marapô a tšona ka mota. Oitlaku
 ba di ire mathlo, ba di sete
 botse, ba ba tle le seronolo ba
 tšona. Ba batle le xoxo e
 rthio, se sedimo, ba e thakantse
 mo firong ye. se ba batla xo
 xo ruta kongaka ba xo laola,
 ba tla xobatsa ditaola tse
 ka mo meetsing. ka mamose.
 ba di ntse, ba xo reye meetse
 ala a tšona, xore o ruwe.
 se o ruwe meetse a tšona, o
 tla xona o diruta botse.
 Batla xo reya faola tse nre
 ba xo volelle maina a tšona.
 Ba tla di wisetša fase, ba re, o
 wa di bôna na! o ne ee, bare di

223
Tirisó

II

K32/27

S. nava
De Hoop 994
Tuinplaai

mele mothlakola, me di weleng
 mothlakola wa xa di ntse
 byana. Pele ngaka e ruta
 motho mawo, e swone xo
 thlatholla tse wamotla.
 Ngaka fsa mono tsa sesotho
 di wona xo lomexa fta
 le xare le lenaka. di
 dingwe di ngaka di wona
 xo lomexa fta sethophasa
 (Kuro) wudu. Tsa sesotho di
 tseba xo sumisa lenaka
 wudu, le basadi ^{ba} moko
 ba basotho ba tseba xo
 lomexa lesitana kapa
 xo sola thloxo. Thwasadima
 le meraro ke di dingwe ditaola
 tsa xo supa boloi.

223

I K32/27

17

Kelelli ya diThlare

mose thla, mole tsa-kxwadi, more-
tsimini, ma^xkhona-tsothle, morethwa
milo, mohlhale, kxopho ya raxa,
se thla ki, mforokhu, lematta,
moxabala, lenaka la kxomo, morola,
senaolele, sekete, moduka, Thotse,
mochidi, maine, mazio-make,
serokolo; le tse dingwe byalo.

ThlaThollô

- 1) monna o fala mamati a mose thla
a a kate, a tseye meetring a
fonyang. Ho thwe ke se thlare sa
le thollô la bana.
- 2) monna o fala mamati a molotša-
kxwadi, a a tseyang meetring a
fonyang. A se lese xore se loellê
kudu, se se boeltra, o nta
mamati arvo, a neye rgwana.
Ho thwe ke sa inala-a-makubêdu
- 3) monna o epa modi wa more-
tsimini, a apeyele rgwana se a
tholla modi malang.

223

S. naosa
Deffwop 99.
Tuumplaat.Kelellô ya ditshare

II K32/27 13/2/39/2

Thlatshollô (4) matxona-tsothle, morom

o ipa mudi wa šona a o apewe. xo
thwe' ke sa madi.

5) monethwa le mulo di tlakantšwa
mo phetšong tša motse.

6) moššalo, xo epiwa mudi wa
wona, o tšelwe meetse, o apiwe.
Bare ke thlare sa madi, sea a
ntša.

(7) Kxophô ya naca, e ntša mafsi, xe
motno a fsele, xo sathšwa wona.
ke thlare sa thollô.

(8) Sethlaki: di pedi se sepolo le se se
nyane. xo epiwa mudi ya šona
e apewe, xo thlakilwe thlabiso
xodimo xa meetse, se tšelwa meetse
se bewa mo ifong; thlabiso e
lebane le moo xo leng sethlaki.

(9) Mforokxu mudi wa wona o
alafa letsala.

(10) Lematla le šona le alafa
letsala, xe xo apelwe! dixwene
tša šona. xe o thlakantšwe le mudi
wa thola, o alafa dinôka.

223

III

K32/27

19

Kelcllô ya diThlare

Thathollô (11) moxakala o mela kwa
Mabeng, xe motso a xafa, a
kolawa ke pelo, o jiwa mamati
a matata a wona xore a je.
xo Thwe ke sa pelo.

(12) lenapa la xomo, la xcalê, xe ngwan
a tswengwa ke moxuku. Monna
o wa le fisa nthla, a tsee thipa
a ~~(A)~~ tlose mosidi wa lona, a
sile a tsee meeting, a no se ngwan
ka methla. xo Thwe ke sa motuku.

(13) morola, xe o faere modit wa wona
wa o omisa, ke nthlô, e opha, ofise
mudi wo, o sunetse mosi, xape
xe o bolawa ka leinô o tsee
mudi kapa seenywa sa xona.
o bese ifong, e se mola xo le
bollô o beyê leinô. xe meetsi
a mudi kapa seenywa a ka tina
a le bollô leinong, le tla fola.
xo Thwe ke thlare sa leino.

morola xe modit wa wona o tlakantšw
le lematta, o alafa rōka fa
basadi.

223

20

Kelello ya ditlhare IV K32/27

Tha Phello (H) mudi wa senaolele
xe o kxobilwe wa tsengwa metsing
a tonyang. xo thwe o kxona xo bolaka
dišo ka mo matlong.

- 15) Sebete, mudi wa sōnaowa kxobiwa
o tsenywe metsing, xo nošwa
dikxomo xe di bolawa ke sekete.
- 16) Moduba, o swamiswa, xe xo alafya
nīka.
- 17) Thotse, e sumišwa mo ditlhareng
tša xo dira pelō nōsa.
- 18) Mochidi, bare ~~ma~~mati a wōna,
xe o ka aja, a folisa ngopē
- 19) mairne, mudi wa wōna, banna
ba o lōma ka mero, ba tšase
sefathlêxō, xo thwe o kxona xo
dira xore bare ba xo rate, ba
humane o le monna e mošolo.

223

K32/27

21

Tokiso ya ditlhare I

Ditlhare tsa Sesotho tse ntsi ke
 tse epiwang mo faser. Ke ngaka
 e epile setlhare e ha fithla e
 se anise lapeng, xore se omi,
 se ele se se thoxo xo silwa.
 Ditlhare tsa Sesotho di silwa
 ka lwala la tona jela.
 Tse dingwe se di sa no silwa di
 a thlanantšwa le tse dingwe le
 manjira a dibatana, bare ke tse
 di swaraxo motso le motse. Tse
 dingwe dingaka di xo fa pheko
 e thlanantšweng, di xo laele, xore se
 o fithla sa tse thupa ya moretha
 o e thlome marulelong a ntlo ya
 xaxo monyane. A xo bolele xore
 tladi ya meleko e ha setse ya
 ratna ntlo ya xaxwe. Enqwe
 pheko Basotho ba e epela monyane
 xo ya tšenang teng a xwele
 boloi o ha ma moo, a tware.
 Tse dingwe ditlhare se o lwala, ba
 xo fa boupi. o torme, tse dingwe
 di a fuputšwa ifong.

223 2/3/39 I

2 MAR 1939

S. naosa 22
De Hoop 99k
Tuinplaats.
K32/27 13/2/39

Boloi

Boloi ke le kitsô le le tsekiwang
huidu, le ka bana, ka tseba
xore moloi a ka dira xore o
xwê, ke tumêlô ya ^SBasotho.

Ke molaô wa ^BBasothong
moloi o ke a bolawa, ka xobane
ba be ka bônwa ke Kxosi
xe e sepele motšeng bosiu.

Kxosi ta ^BKxalê di be di sa
rô bale. Kxosi Tselapedi'a
Mothlasedi o kile a bina
baloi bosiu motšeng wa
xaxwê, yare bo esa, a bitša
lekxotla, xomne baloi
kao, ka yo kotšelwa kōa
Kxapamadi ka melamu yo
mongwê wa baloi ka e be e
le Rangwana Kxosi, le yēna a
bolawa ka xore Kxosi, o ke a
mone a tanne phōpōlō a
phatšwa, a eteletse baloi jole
ka tsua ka Kxōtō.

223 Biloi

II

K32/27

23

Ka ^SSeo^oTho xe o sa alafuwa ke
 ngaka ya fheresho, o seke wa
 kuwa moloi xe a sepela bosiu.
 mo^oTho xe xo ha thwe ke moloi o
 swanetse xo ^hkwarexa lafeng
 la xaxo. Ka se^olo-xolo o be o
 bolela mo^oate xomme moloi a
 bolawe ka xore moloi o be a se^o
 apare selo, a ithsela ka
 mo^orota fela, mmeleng. Kaje no
 xe moloi a ^hkwarefite, o ka^ona
 wa bolela naye, wa^o motia
 xore o batlang. O ha xo fa
^{ck}khelite xore o seke wa^o molela,
 xe o^o moletse batlang, o ha
 xwa rui, o xo direla maro,
 a xo bolaye. Ka baka le uwe
 xe, mo^oTho a bone moloi a
^hkwere naka la boloi, o
^hGaba xo bolilla krooi.
 xe mo^oTho xo thwe ke moloi wa
 bonwa o sepela naye kametha,
 bare le wena o ruta xo
 loya.

223

Boloi

III

K32/27

24

Tša sa tšxalè moloi a bolailwè
 tšxomo tša xaxwè di be di
 tšewa ke tšxosi ya motse.
 Dingaka tša basotho di tšxona
 xo supa moloi tša di tšikela.
 Xi bolèlla moloi le moo a
 fitšhlang di tšhare tša xo
 lōya batho, xe a sa xanetše
 ngaka ye, batho ba tšeka xore
 ke moloi. Xape ngaka e
 supa le di tšhare tša boloi
 tše kopellang motšeng.
 Xe motšo a tšekya xore ke
 moloi, batho ba tša ba dijō
 tša xaxwè tšudu, xe ba mmōna
 ba xwola boloi fela. Xe motšo
 a tša xuduxela motšeng, xomme
 a tšhela^(wa) le motšo ya lōyang,
 batho ba tšeka xore le yēna ke
 moloi, mo desotšong motšo a kilwè
 xe a xwa o bolèla xore, ke bolilwè ke
 semang-manyane le moloi xe a xwa
 bolèla bao a ba bolaileng aye: ke
 bolailè motšè le bana ba semang-manyane.

223

S. vava
De Hoop 994
Zuinplaats
25

I K32/27

medirô ya bolwetši.

Ka tumêlô ya Sesotho xe motho
 a hare a alafiswa, a seke a fole.
 xo thwê xa se bolwetši fela, ke
 medirwa ya Sesotho. malwetš
 ka Sesotho a neellwa, byaleka
 xa ngaka e hare o katile
 madi kapa o tšwêwê ke motho
 le xetla kapa o jesitwe moriri,
 kapa ngaka xa xo butšiša hare
 "xa se o lomiwê ke selô" wena
 ware nkile ka lomiswa ke
 noxa. ngaka e re axaa, noxa
 e uwe, e be e noxa, e be e le ya
 maneellwa. mo thamphe ngaka
 e hare, o kile wa thšoswa keng?
 Wena ware, ke phōfōlo bošiu,
 byale ngaka e hare a see, comme
 pelo ya xaxo ya tšenwa ke
 bolwetši byalô. Xore o tšikeletse
 mmele wa xaxo, o tšwanela
 xo thakêlwa meleko kamoka
 ke ngaka e tšebang tšōyê.

223

II

26

medirô ya bolwetš

K32/27

Xe motšo a re o xo romela
 Kxaba Kapa a re o swara
 bana ba xaxi diKxaba,
 Na xo ba rea a re le Fla
 di bona. O swanetsê o batlela
 bana ba, sethla^{more} wa-
~~me~~xaditswane, o epê mudi
 wa wôna o wo tzenye^{metšing} a tsonya
 o Thlapise Kxaba ye.

end s 223